
	<p>Списание ЕПОХИ Издание на Историческия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“</p> <p>Journal EPOCHI [EPOCHS] Edition of the Department of History of “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo</p>		<p>Том / Volume XXVI (2018), Книжка / Issue 2</p>
---	---	--	---

В памет на проф. Тъпкова-Заимова (1924–2018)

In memory of Prof. Vasilka Tapkova-Zaimova (1924–2018)

On 9 September 2018 Prof. Vasilka Tapkova-Zaimova, a big Bulgarian historian, who has devoted her life to Byzanthology and classical philology, passed away. A doyen of the Medieval Balkan studies, Prof. Tapkova-Zaimova was inextricably bound up with our University.

May her memory live forever!

На 9 септември 2018 г. ни напусна проф. Василка Тъпкова-Заимова. Известен византолог и класически филолог, доайен на медиевистичната балканистика, проф. Тъпкова бе неразривно свързана с нашия Университет.

Родена е на 7 август 1924 г. в София, в семейство на учители. Предците на баща ѝ са живели в Солун. Дядо ѝ, Димитър Тъпков (1847–1899), е бил основател (1874) на българското училище в Лерин (днес Флорина, Гърция) и учителствал в него. Баща ѝ Кирил Димитриев Тъпков (1885–1941) е завършил класическа филология в Римския университет La Sapienza. След завръщането си преподавал латински и френски в българското училище в Сяр и в Битоля до 1913 г. След окупирането на Солун по време на Междусъюзническата война той бяга с брат си в Италия и след това се преселва в София.

Майка ѝ Донка Бошнакова (1893–1983) живее от ранна детска възраст в София, а родът ѝ е от Стара Загора и Горна Оряховица. Завършила е висше образование (социални науки) в Брюксел. В България работила като учителка в училища с преподаване на френски език. Брат ѝ Димитър Тъпков (р. 1929 г.) е композитор, дългогодишен професор в Софийската музикална академия. Бил е директор на Софийската опера.

Василка Тъпкова следва в Софийския университет, специалност Класическа филология, с преподаватели от ранга на Ал. Балабанов, Д. Дечев, В. Бешевлиев, Б. Геров и Г. Михайлов. Скоро след завършването си Василка Тъпкова започва работа като асистент в БАН – в Института по Българска история, където се включва в преводите на гръцки и латински извори за българската история. През 1963 г. приема поканата на Николай Тодоров и Владимир Георгиев да започне работа в новосъздадения Институт по балканистика, в секцията по история на Византия и балканските народи през Средновековието. От 1993 г. е сътрудник в Кирило-Методиевския научен център при БАН.

Богатото научно творчество на проф. Тъпкова включва стотици изследвания в областта на българската, византийската и балканската политическа и културна история. Особена пристрастност се забелязваше у нея към изворознанието, превода и анализа на историческите извори. Големи са нейните заслуги за работата по ГИБИ и ЛИБИ, а през 1971 г. става носител на Кирило-Методиевската награда заедно със своя съпруг, проф. Йордан Заимов, за издаването и проучването на Битолския надпис на българския цар Йоан Владислав. Монографията ѝ „Нашествия и етнически промени на Балканите VI–VII век“ от 1966 г. е високо оценена от всички български и чуждестранни специалисти. Други ценни научни приноси на проф. Заимова са свързани с проучването на Долния Дунав през XI–XII век, на българската и балканската църковна история и мартирология, а особено любима ѝ бе темата за Българската държава на Комитопулите.

Проф. Тъпкова беше член на многобройни национални и международни научни организации: Националният комитет по балканистика, чийто зам.-председател беше от 1978 г.; Асоциацията на

византинистите и медиевистите в България, на която беше почетен председател; Международната асоциация за проучване на Югоизточна Европа със седалище в Букурещ (AIESEE), на която беше вицепрезидент от 1994 г.; Комисията по история на славистиката към Международния комитет на славистите (1990–1992); Международната асоциация по византология, където ръководеше комисията „Византия и славяните“; Международната комисия за издаване на средновековни исторически извори към Историческия институт в Рим (от 1995 г.). Носител е на ордена „Академични палми“ на Френската академия през 1995 г. Удостоена е с титлата Doctor honoris causa от университетите в Букурещ (2003), Велико Търново (2004) и Пловдив (2016).

Преподава история на Византия и на балканските средновековни държави, както и други сродни дисциплини, в Художествената академия, Пловдивски и Нов български университет, както и в университети в чужбина (Атина, Мюнхен, Солун, Янина и др.). Най-дълго обаче преподава в нашия Университет – от 1975 г., като хоноруван професор в Историческия, а по-късно – и в Православния богословски факултет. Участва в почти всички големи научни форуми, организирани в Университета. През 2004 г. е удостоена със званието „Доктор хонорис кауза“ на Великотърновския университет за заслугите ѝ за развитието на медиевистиката и византистиката в Университета, както и за издигането на неговия престиж. Осмият международен симпозиум Търновска книжовна школа през 2004 г. се посвещава на проф. Тъпкова.

Проф. Тъпкова-Заимова обичаше много работата си и не криеше пристрастието си към нашия Университет. Тя подготви поколения студенти в Историческия и Православния богословски факултет, докторанти и преподаватели, специалисти по византийска и средновековна балканска история и култура. Всички помним невероятната ѝ енергия, дори в напреднала възраст, изключителната ѝ памет, заразяващата доброта. Присъствието ѝ носеше със себе си особена академична атмосфера, остатък от аристократизма на едни други времена.

Поклон пред паметта ѝ!

Д. Й. Димитров